ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 16ης Αυγούστου 2019

σχετικά με την αγοραπωλησία πιστωτικών διευκολύνσεων

(CON/2019/30)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 6 Ιουνίου 2019 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών της Κύπρου για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο νόμου που τροποποιεί τον νόμο του 2015 περί αγοραπωλησίας πιστωτικών διευκολύνσεων[1] (εφεξής το «σχέδιο νόμου»). Στις 9 Ιουλίου 2019 το Υπουργείο Οικονομικών υπέβαλε νέο αίτημα για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με αναθεωρημένο κείμενο του σχεδίου νόμου.

Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της ΕΚΤ βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο άρθρο 2 παράγραφος 1, τρίτη και έκτη περίπτωση, της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου[2], δεδομένου ότι το σχέδιο νόμου αφορά την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) και κανόνες που εφαρμόζονται σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο μέτρο που επηρεάζουν σημαντικά τη σταθερότητα χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών, καθώς και τα καθήκοντα που ανατίθενται στην ΕΚΤ κατά το άρθρο 127 παράγραφος 6 της Συνθήκης σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου

1.1 Σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η βελτίωση ορισμένων πτυχών του νόμου του 2015 περί αγοραπωλησίας πιστωτικών διευκολύνσεων (στο εξής ο «βασικός νόμος»). Εν συντομία, ο βασικός νόμος διέπει την αγοραπωλησία πιστωτικών διευκολύνσεων στην κυπριακή επικράτεια και παρέχει στην ΚΤΚ την εξουσία να αδειοδοτεί, να ρυθμίζει και να εποπτεύει τα πρόσωπα που επιθυμούν να προβούν στη διενέργεια συναλλαγών αγοραπωλησίας τέτοιων διευκολύνσεων.

1.2 Επί του παρόντος ο βασικός νόμος εφαρμόζεται σε πιστωτικές διευκολύνσεις που παρέχονται σε φυσικά πρόσωπα ή μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις ή ομίλους συνδεδεμένων επιχειρήσεων με όριο συνολικού υπολοίπου ανερχόμενο σε ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ, η υπέρβαση του οποίου συνεπάγεται τη μη εφαρμογή του ως άνω νόμου. Με το σχέδιο νόμου καταργείται το κατώτατο αυτό όριο και εισάγοντα εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής του βασικού νόμου όσον

1 Ο περί Αγοραπωλησίας Πιστωτικών Διευκολύνσεων και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2015 (Ν. 169(Ι)/2015).

2 Απόφαση 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων (ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42).

αφορά συναλλαγές διεπόμενες από αλλοδαπό δίκαιο, τον νόμο του 2018 περί τιτλοποιήσεων[3] ή τον νόμο του 1997 περί της μεταβίβασης τραπεζικών εργασιών και εξασφαλίσεων[4]. Εξάλλου, με το σχέδιο νόμου καταργούνται οι εξαιρέσεις τις οποίες προβλέπει ο βασικός νόμος από το πεδίο εφαρμογής του όσον αφορά πιστωτικές διευκολύνσεις οι οποίες: α) έχουν χορηγηθεί από πιστωτικό ίδρυμα ή υποκατάστημα πιστωτικού ιδρύματος σε φυσικό πρόσωπο που δεν είναι μόνιμος κάτοικος της κυπριακής επικράτειας ή σε νομικό πρόσωπο που δεν είναι εγγεγραμμένο σε αυτή· ή β) αφορούν εργασίες ή επενδύσεις εκτός της κυπριακής επικράτειας· ή γ) εξασφαλίζονται με υποθήκη επί ακίνητης ιδιοκτησίας ή επιβάρυνση περιουσίας η οποία βρίσκεται εκτός της κυπριακής επικράτειας.

1.3 Ακόμη, το σχέδιο νόμου επεκτείνει τον κατάλογο νομικών προσώπων τα οποία νομιμοποιούνται να αγοράζουν πιστωτικές διευκολύνσεις σύμφωνα με τον βασικό νόμο, συμπεριλαμβάνοντας, αφενός, ιδρύματα που διενεργούν συναλλαγές επί ακινήτων βάσει του νόμου του 2017 περί συμβάσεων πίστωσης για καταναλωτές σε σχέση με ακίνητα που προορίζονται για κατοικία[5] και, αφετέρου, νομικά πρόσωπα που έχουν λάβει εκ των προτέρων γραπτή έγκριση της ΚΤΚ, κατόπιν τεκμηριωμένης και δεόντως δικαιολογημένης αίτησης στην οποία παρατίθενται οι λόγοι για τους οποίους αυτά δεν υποβάλλουν αίτηση χορήγησης άδειας λειτουργίας τους ως εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων. Σύμφωνα με τον ισχύοντα βασικό νόμο, δυνατότητα πώλησης πιστωτικών διευκολύνσεων έχουν μόνο τα πρόσωπα που δικαιούνται να εξαγοράζουν τέτοιες διευκολύνσεις ή κάθε άλλο νομικό πρόσωπο που έχει εκ των προτέρων λάβει προς τούτο γραπτή έγκριση της ΚΤΚ. Το σχέδιο νόμου καταργεί την απαίτηση αυτή, ορίζοντας ότι οι επιλέξιμοι αγοραστές μπορούν να αγοράζουν πιστωτικές διευκολύνσεις από οποιοδήποτε μη αδειοδοτημένο πρόσωπο έχει στην κατοχή του τέτοιες διευκολύνσεις.

1.4 Επίσης, το σχέδιο νόμου θεσπίζει πλαίσιο αδειοδότησης των διαχειριστών πιστωτικών διευκολύνσεων από την ΚΤΚ, υπάγοντας τις σχετικές υπηρεσίες διαχείρισης στο πεδίο εποπτείας της τελευταίας. Στο κείμενό του καθορίζονται η διαδικασία υποβολής αίτησης χορήγησης άδειας διαχειριστή και οι διαδικασίες αναστολής και ανάκλησης της εν λόγω άδειας. Προβλέπεται ακόμη ότι πρέπει να γνωστοποιούνται και, κατά περίπτωση, να λαμβάνουν την έγκριση της ΚΤΚ τυχόν σημαντικές αλλαγές οι οποίες επηρεάζουν πληροφορίες ή έγγραφα υποβαλλόμενα σε αυτή στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, καθώς επίσης οι περιπτώσεις διορισμού μελών των οργάνων διοίκησης κάθε αδειοδοτημένου διαχειριστή και οι περιπτώσεις αύξησης ή μείωσης ειδικής συμμετοχής στην ιδιοκτησιακή δομή αδειοδοτημένου διαχειριστή. Εξάλλου, το σχέδιο νόμου εισάγει κανόνες αναφορικά με τον διορισμό διαχειριστών από πρόσωπα που έχουν λάβει άδεια άσκησης δραστηριότητας σχετικής με πιστωτικές διευκολύνσεις σύμφωνα με τον βασικό νόμο, περιλαμβανομένης της υποχρέωσης των πρώτων να συνάπτουν με τα εν λόγω πρόσωπα γραπτή σύμβαση η οποία διέπει τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου πιστωτικών διευκολύνσεων. Διά της έκδοσης οδηγιών η ΚΤΚ μπορεί να καθορίζει τους ελάχιστους όρους και τις απαιτήσεις των εν λόγω συμβάσεων.

---

3 Ο περί Τιπλοποιήσεων Νόμος του 2018 (Ν. 88(Ι)/2018).

4 Ο περί της Μεταβίβασης Τραπεζικών Εργασιών και Εξασφαλίσεων Νόμος του 1997 (Ν. 64(Ι)/1997).

5 Ο περί Συμβάσεων Πίστωσης για Καταναλωτές σε σχέση με Ακίνητα που προορίζονται για Κατοικία Νόμος του 2017 (Ν. 41(Ι)/2017).

1.5 Το σχέδιο νόμου επιτρέπει περαιτέρω σε διαχειριστές πιστωτικών διευκολύνσεων, οι οποίοι ασκούν δραστηριότητες είσπραξης και ανάκτησης χρέους από δανειολήπτες και δραστηριότητες επαναδιαπραγμάτευσης των όρων των ως άνω διευκολύνσεων με τους τελευταίους, να αποκτούν πρόσβαση σε στοιχεία των εν λόγω διευκολύνσεων. Ειδικότερα, οι διαχειριστές πιστωτικών διευκολύνσεων μπορούν να υποβάλλουν στην ΚΤΚ αίτηση πρόσβασης σε στοιχεία τηρούμενα στη βάση πιστωτικών της δεδομένων αναφορικά με τις πιστωτικές διευκολύνσεις τις οποίες διαχειρίζονται, ενώ απόκειται στην ΚΤΚ να εγκρίνει ή να απορρίπτει κάθε τέτοια αίτηση. Η εν λόγω πρόσβαση παραχωρείται μόνο για σκοπούς διαχείρισης πιστωτικών διευκολύνσεων κατά τα προβλεπόμενα στη σχετική σύμβαση ανάθεσης και βάσει κριτηρίων, όρων και προϋποθέσεων που καθορίζονται από την ίδια την ΚΤΚ διά της έκδοσης σχετικών οδηγιών ή άλλως πως. Εφόσον η ΚΤΚ εγκρίνει ορισμένη αίτηση πρόσβασης, ο διαχειριστής θα αποκτά δικαίωμα πρόσβασης και στη βάση δεδομένων του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Στην αιτιολογική έκθεση σημειώνεται, αφενός, ότι η πρόσβαση αυτή στα δεδομένα θα επιτρέψει στους διαχειριστές πιστωτικών διευκολύνσεων να αξιολογούν την πιστοληπτική ικανότητα των δανειοληπτών, συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότερη εκτίμηση της ικανότητας αποπληρωμής των τελευταίων και στη βελτίωση των προτεινόμενων λύσεων αναδιάρθρωσης και, αφετέρου, ότι τούτο συνάδει με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[6].

1.6 Ακόμη, το σχέδιο νόμου ορίζει ότι τα πρόσωπα που σκοπεύουν να προβούν σε πώληση πιστωτικών διευκολύνσεων υποχρεούνται να ειδοποιήσουν τους παρόχους εξασφάλισής τους, καθώς επίσης και τους εμπλεκόμενους δανειολήπτες και εγγυητές, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα υποβολής πρότασης για αγορά των υπό πώληση διευκολύνσεων εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την αποστολή της εν λόγω ειδοποίησης. Εισάγει επίσης απαλλαγή από την εν λόγω απαίτηση της εκ των προτέρων κοινοποίησης σε σχέση με την πώληση πιστωτικών διευκολύνσεων εντός του ίδιου συγκροτήματος εταιρειών. Κατά τον χρόνο μεταβίβασης και/ή την ημερομηνία δημοσίευσης της γνωστοποίησης στις οικείες υπηρεσίες της Δημοκρατίας ο εκχωρητής υποχρεούται να προβεί σε ελεύθερη τελών ειδοποίηση προς τη γραμματεία του αρμόδιου δικαστηρίου και προς το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας σε σχέση με διαδικασίες που τυχόν εκκρεμούν ενώπιόν τους, η δε ειδοποίηση αυτή θα αποτελεί τελεσίδικη μαρτυρία της μεταβίβασης και του χρόνου μεταβίβασης των οικείων πιστωτικών διευκολύνσεων. Το σχέδιο νόμου απαιτεί από τον έφορο εταιρειών, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία της Δημοκρατίας να επικαιροποιούν τα οικεία μητρώα με καταχώριση της ταυτότητας των εκάστοτε νέων κατόχων των πιστωτικών διευκολύνσεων. Η μεταβίβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων και εξασφαλίσεων κατά τις διατάξεις του βασικού νόμου δεν θα πρέπει να υπόκειται στην καταβολή οποιουδήποτε τέλους ή φόρου[7].

1.7 Τέλος, το σχέδιο νόμου επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της απαίτησης για εκ των υστέρων κοινοποίηση προκειμένου αυτό να καταλαμβάνει, πέραν των εμπλεκόμενων δανειοληπτών, και

---

6 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

7 Βλ. σχετικά άρθρο 17 του σχεδίου νόμου, με το οποίο τροποποιείται το άρθρο 18 του βασικού νόμου.

τους παρόχους εξασφάλισης, τους εγγυητές, τον έφορο εταιρειών, το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και κάθε άλλη αρμόδια υπηρεσία της Δημοκρατίας. Αντίστοιχα, ο εκχωρητής και ο αγοραστής υποχρεούνται από κοινού: α) το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη μεταβίβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων, να πληροφορούν τους εμπλεκόμενους δανειολήπτες, τους εγγυητές και τους παρόχους εξασφάλισης διά της ταχυδρομικής οδού σχετικά με τη μεταβίβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων και συναφών εξασφαλίσεων, παρέχοντας κάθε σχετικό στοιχείο επικοινωνίας των προσώπων που θα είναι υπεύθυνα για το χειρισμό των ως άνω μεταβιβασθεισών διευκολύνσεων και τους νέους αριθμούς λογαριασμών, και β) κατά την ημέρα της μεταβίβασης ή το αργότερο μέχρι την επόμενη εργάσιμη, να πληροφορούν τους ως άνω φορείς της Δημοκρατίας με δια χειρός γραπτή ειδοποίηση σχετικά με την πώληση και μεταβίβαση των πιστωτικών διευκολύνσεων, παρέχοντάς τους κάθε πληροφορία απαραίτητη για την επικαιροποίηση των οικείων μητρώων.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Η ΕΚΤ υπενθυμίζει ότι η ίδια είχε κληθεί να γνωμοδοτήσει επί του σχεδίου του βασικού νόμου και ότι διατύπωσε τις παρατηρήσεις της στη γνώμη CON/2015/45[8].

2.2 *Καθήκοντα της ΚΤΚ*

2.2.1 Το σχέδιο νόμου συμπληρώνει τα υφιστάμενα καθήκοντα της ΚΤΚ, ιδίως όσον αφορά την εποπτεία των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και των επιχειρήσεων των οποίων η λειτουργία υπόκειται σε κανονιστική ρύθμιση. Ωστόσο, δεν αναθέτει στην ΚΤΚ όντως *νέα* καθήκοντα στο εν λόγω πεδίο. Ενδεικτικά, ως προς τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων η ΚΤΚ διαθέτει ήδη εξουσίες αδειοδότησης και εποπτείας, έκδοσης οδηγιών και επιβολής μέτρων και κυρώσεων[9]. Συνεπώς, δεν τίθεται ζήτημα αξιολόγησης της ανάθεσης νέων καθηκόντων σε εθνική κεντρική τράπεζα (ΕθνΚΤ) υπό το πρίσμα της παραβίασης της απαγόρευσης νομισματικής χρηματοδότησης[10]. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σε κάθε περίπτωση, κατ' επιταγή της αρχής της οικονομικής ανεξαρτησίας τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να στερούν από τις ΕθνΚΤ τους οικονομικούς πόρους που είναι απαραίτητοι για την άσκηση των σχετικών με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) ή το Ευρωσύστημα καθηκόντων τους[11]. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της ανάθεσης συγκεκριμένων καθηκόντων που δεν αφορούν το ΕΣΚΤ σε ορισμένη ΕθνΚΤ και προκειμένου να διασφαλίζεται η άσκησή τους κατά τρόπο που δεν επηρεάζει την επιχειρησιακή ή οικονομική ικανότητα της εν λόγω ΕθνΚΤ να ασκεί τα σχετικά με το ΕΣΚΤ ή με το Ευρωσύστημα καθήκοντά της, αυτή πρέπει να διαθέτει πρόσθετο προσωπικό και οικονομικούς πόρους[12].

2.2.2 Ακόμη, η ΕΚΤ σημειώνει ότι, σύμφωνα με τον βασικό νόμο, οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων υποχρεούνται να αποζημιώνουν την ΚΤΚ για όλα τα έξοδα που ανάγονται στην άσκηση των εποπτικών της λειτουργιών, καταβάλλοντας ετήσιο τέλος ύψους τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ[13]. Η

8 Όλες οι γνώμες της ΕΚΤ δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της (www.ecb.europa.eu).

9 Βλ. άρθρα 17, 20 και 21 του βασικού νόμου.

10 Βλ. παράγραφο 3.1 της γνώμης CON/2018/27 και παράγραφο 2.1 της γνώμης CON/2018/31.

11 Βλ. παράγραφο 2.4.1 της γνώμης CON/2015/45.

12 Βλ. παράγραφο 2.2.5 της γνώμης CON/2017/32 και παράγραφο 3.2.3.5 της γνώμης CON/2018/16.

13 Βλ. άρθρο 16 του βασικού νόμου.

ΕΚΤ επιθυμεί να επαναλάβει ότι εν προκειμένω θα ήταν προσφορότερη η θέσπιση ενός πιο ευέλικτου μηχανισμού καθορισμού του ύψους του τέλους ενόψει της ανάγκης διαφύλαξης της οικονομικής ανεξαρτησίας της ΚΤΚ. Παραδείγματος χάριν, ίσως θα ήταν χρήσιμο να περιληφθεί στον βασικό νόμο διάταξη που θα καθιστά δυνατή την αύξηση των τελών, εφόσον κρίνεται αναγκαίο[14]. Επιπλέον, χάριν συνέπειας της ρύθμισης η ΕΚΤ προτείνει στον νομοθέτη να εξετάσει κατά πόσον θα πρέπει να περιληφθεί στον βασικό νόμο διάταξη περί αποζημίωσης της ΚΤΚ και για έξοδά της από την αδειοδότηση και εποπτεία των διαχειριστών πιστωτικών διευκολύνσεων.

2.3 *Αντίκτυπος στις δευτερογενείς αγορές τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων*

2.3.1 Η ΕΚΤ είναι ένθερμος υπέρμαχος της ανάπτυξης δευτερογενών αγορών τραπεζικών περιουσιακών στοιχείων, ιδίως μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ), όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο δράσης του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ στην Ευρώπη[15]. Με δεδομένη την παρατεταμένη παρουσία σημαντικών αποθεμάτων ΜΕΔ στους ισολογισμούς ορισμένων ευρωπαϊκών πιστωτικών ιδρυμάτων και ενόψει της ανάγκης επίτευξης μιας ολοκληρωμένης λύσης για τη διευθέτηση των ΜΕΔ[16] η ανάπτυξη δευτερογενών αγορών μπορεί να συμβάλει στη μείωσή τους. Εξάλλου, στο πλαίσιο μιας θεώρησης προσανατολισμένης στο μέλλον σημειώνεται ότι οι δευτερογενείς αγορές που λειτουργούν αποτελεσματικά μπορούν να αποτρέψουν τη συσσώρευση αποθεμάτων ΜΕΔ[17].

2.3.2 Εξάλλου, μια δευτερογενής αγορά που λειτουργεί αποτελεσματικά μπορεί να επηρεάσει θετικά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα καθόσον θα μπορούσε να διευκολύνει τη μεταβίβαση των κινδύνων από ΜΕΔ εκτός των ισολογισμών των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η παρουσία σημαντικών αποθεμάτων ΜΕΔ στους ισολογισμούς των πιστωτικών ιδρυμάτων μειώνει την ικανότητα των τελευταίων να λειτουργήσουν ως πάροχοι πιστώσεων προς την πραγματική οικονομία και παρακωλύει την επιχειρησιακή ευελιξία και την εν γένει κερδοφορία τους, στοιχεία απαραίτητα για την αποτελεσματική λειτουργία του τραπεζικού τομέα. Είναι λοιπόν σημαντικό, το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των δευτερογενών αγορών να καθιστά δυνατή την αποτελεσματική μεταβίβαση των κινδύνων από ΜΕΔ εκτός των ισολογισμών των πιστωτικών ιδρυμάτων[18].

2.3.3 Ναι μεν μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στη μείωση των ΜΕΔ η μεταβίβαση του κινδύνου μέσω της πώλησης περιουσιακών στοιχείων, της τιτλοποίησης και λοιπών μέτρων, αλλά τα μέτρα μείωσης του κινδύνου εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικό εργαλείο προς την κατεύθυνση αυτή, ιδίως υπό συνθήκες αποθεμάτων ΜΕΔ σημαντικού ύψους. Συναφώς, και ενόψει της επίτευξης ολοκληρωμένης λύσης για τη διευθέτηση των ΜΕΔ, οι διαδικασίες τις οποίες εφαρμόζουν εσωτερικά τα οικεία πιστωτικά ιδρύματα για τον χειρισμό της διευθέτησής τους θα είναι πάντοτε σημαντικές[19].

2.4 *Αντίκτυπος στην τιτλοποίηση*

---

14 Βλέπε παραγράφους 3.1.1, 3.1.6 και 3.1.8 της γνώμης CON/2015/45.

15 Βλ. δελτίο Τύπου του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2017, με τίτλο «Συμπεράσματα του Συμβουλίου για το σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη», διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο του Συμβουλίου (www.consilium.europa.eu).

16 Βλ., παραδείγματος χάριν, ενότητα Β της Έκθεσης Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της ΕΚΤ του Νοεμβρίου 2016, διαθέσιμη στον δικτυακό της τόπο (www.ecb.europa.eu).

17 Βλέπε παράγραφο 2.2.1 της γνώμης CON/2018/31 και παράγραφο 1.1 της γνώμης CON/2018/54.

18 Βλέπε παράγραφο 2.2.2 της γνώμης CON/2018/31 και παράγραφο 1.2 της γνώμης CON/2018/54.

19 Βλ. παράγραφο 2.2.4 της γνώμης CON/2018/31.

2.4.1 Η ΕΚΤ εκφράζει το έντονο ενδιαφέρον της για την τόνωση της ευρωπαϊκής αγοράς τιτλοποιήσεων κατά τρόπο βιώσιμο. Οι τιτλοποιήσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, καθώς συνιστούν μορφές χρηματοδότησης που βασίζονται σε στοιχεία ενεργητικού και παρέχουν τη δυνατότητα διοχέτευσης ροών πίστωσης προς την πραγματική οικονομία και μεταβίβασης των κινδύνων. Μια υγιής ευρωπαϊκή αγορά τιτλοποιήσεων είναι σημαντική για την καλή λειτουργία των κεφαλαιακών αγορών στην Ένωση. Ιδίως υπό συνθήκες περιορισμένης ικανότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων να δανειοδοτούν την πραγματική οικονομία οι τιτλοποιήσεις μπορούν να λειτουργήσουν ως νέα πηγή χρηματοδότησης, αποδεσμεύοντας κεφάλαια για σκοπούς δανεισμού. Εξάλλου, οι τιτλοποιήσεις μπορούν να επηρεάσουν θετικά τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, διευκολύνοντας τη μεταβίβαση των κινδύνων από ΜΕΔ εκτός των ισολογισμών των πιστωτικών ιδρυμάτων[20]. Η τιτλοποίηση είναι μία από τις επιλογές τις οποίες διαθέτουν οι τράπεζες και τις οποίες μπορούν να εφαρμόζουν αμιγώς ή σε συνδυασμό με άλλα μέτρα, όπως η δέσμευση δανειοληπτών-πιστωτών, για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που εγείρουν τα ΜΕΔ[21].

2.4.2 Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι το σχέδιο νόμου αποσκοπεί σε εξαίρεση των τιτλοποιήσεων από το πεδίο εφαρμογής του. Η ΕΚΤ χαιρετίζει την πρόθεση αυτή του νομοθέτη, η οποία θα διασφαλίσει ότι το σχέδιο νόμου δεν θα λειτουργήσει αποτρεπτικά ως προς τη δραστηριότητα τιτλοποίησης[22].

2.5 *Διάδραση με μελλοντικά νομοθετικά μέτρα της Ένωσης*

2.5.1 Τέλος, η ΕΚΤ σημειώνει ότι στις 3 Μαρτίου 2018 η Επιτροπή δημοσίευσε την πρότασή της για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους διαχειριστές πιστώσεων, τους αγοραστές πιστώσεων και την ανάκτηση εξασφαλίσεων[23]. Η πρόταση επιδιώκει να καθορίσει ένα κοινό ενωσιακό πλαίσιο και απαιτήσεις που θα διέπουν τους διαχειριστές πιστώσεων, τους αγοραστές πιστώσεων και την ανάκτηση εξασφαλίσεων σε σχέση με συμβάσεις πίστωσης οι οποίες συνάπτονται με δανειολήπτριες επιχειρήσεις, με σκοπό τη διασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και ίσων όρων ανταγωνισμού σε επίπεδο Ένωσης. Εάν η εν λόγω πρόταση οδηγίας εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, οι διατάξεις της θα μεταφερθούν στο κυπριακό δίκαιο, απαιτώντας ενδεχομένως περαιτέρω τροποποίηση των κανόνων που διέπουν την κυριότητα και τη διαχείριση των πιστωτικών διευκολύνσεων[24].

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1 Η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη την κατάργηση του ισχύοντος κατώτατου ορίου του ενός εκατομμυρίου ευρώ, η υπέρβαση του οποίου καθιστά ανεφάρμοστο τον βασικό νόμο σε σχέση με την πώληση πιστωτικών διευκολύνσεων σε φυσικά πρόσωπα και μικρές ή πολύ μικρές επιχειρήσεις. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι με την κατάργηση του εν λόγω κατώτατου ορίου ο βασικός νόμος θα εφαρμόζεται σε κάθε είδους συναλλαγή επί πιστωτικών διευκολύνσεων διενεργούμενη από τα πρόσωπα που νομιμοποιούνται προς τούτο κατά τις διατάξεις του, με εξαίρεση τις συναλλαγές που

20 Βλέπε παραγράφους 3.1.1 και 3.1.2 της γνώμης CON/2018/16 και παράγραφο 2.3.1 της γνώμης CON/2018/31.
21 Βλ. παράγραφο 2.3.1 της γνώμης CON/2018/31.
22 Βλ. παράγραφο 2.3.2 της γνώμης CON/2018/31.
23 COM (2018)135 τελικό.
24 Βλ. παράγραφο 2.4.5 της γνώμης CON/2018/31.

διέπονται από αλλοδαπό δίκαιο, τις τιτλοποιήσεις και τις μεταβιβάσεις τραπεζικών εργασιών. Γίνεται κατανοητό ότι συνεπεία της εν λόγω τροποποίησης κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να διενεργήσει συναλλαγές επί πιστωτικών διευκολύνσεων στην Κύπρο θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του βασικού νόμου και, ιδίως, με τις απαιτήσεις αδειοδότησης και τις απαιτήσεις της εκ των προτέρων και εκ των υστέρων κοινοποίησης.

3.2 Η ΕΚΤ λαμβάνει επίσης υπόψη την επέκταση του καταλόγου νομικών προσώπων τα οποία νομιμοποιούνται να αγοράζουν πιστωτικές διευκολύνσεις βάσει του βασικού νόμου και, ιδίως, τη συμπερίληψη μεταξύ αυτών των νομικών προσώπων που έχουν λάβει εκ των προτέρων γραπτή έγκριση της ΚΤΚ[25]. Γίνεται κατανοητό ότι τα νομικά αυτά πρόσωπα δεν θα εμπίπτουν στο πεδίο εποπτείας της ΚΤΚ και ότι, ειδικότερα, οι διατάξεις σχετικά με τις μεταβολές στις ειδικές συμμετοχές, την αναστολή και ανάκληση άδειας, την εποπτεία, το ελάχιστο κεφάλαιο, την αξιολόγηση των οργάνων διοίκησης, την υποβολή πληροφοριών και τη διενέργεια ερευνών θα εφαρμόζονται αποκλειστικά σε σχέση με εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων και διαχειριστές πιστωτικών διευκολύνσεων[26]. Πάντως, η αιτούσα αρχή θα μπορούσε εν προκειμένω να εξετάσει κατά πόσο θα ενδείκνυτο η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων και στα νομικά πρόσωπα που έχουν λάβει την εκ των προτέρων έγκριση της ΚΤΚ. Επιπλέον, από άποψη νομοτεχνικής διατύπωσης ίσως πρέπει να απαλειφθούν οι λέξεις «ή φυσικό πρόσωπο» στο άρθρο 4, δεδομένου ότι η συγκεκριμένη διάταξη αφορά αποκλειστικά νομικά πρόσωπα.

3.3 Όσον αφορά την απαίτηση της εκ των υστέρων κοινοποίησης τελεσθεισών συναλλαγών επί πιστωτικών διευκολύνσεων, η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι υποχρεώνοντας τον εκχωρητή και τον αγοραστή να ειδοποιούν σχετικά, πέραν των εμπλεκόμενων δανειοληπτών, και τους εγγυητές, τους παρόχους εξασφάλισης και τις οικίες κυβερνητικές υπηρεσίες[27], ο νομοθέτης απέβλεπε ενδεχομένως σε μεγαλύτερη διαφάνεια και σε διασφάλιση της συνεχούς επικαιροποίησης των αρχείων που τηρούνται στις εν λόγω υπηρεσίες. Ωστόσο, η αιτούσα αρχή ενδεχομένως να πρέπει να εξετάσει τις επιπτώσεις που μπορεί να έχει στην πράξη η υποχρέωση ειδοποίησης των εγγυητών και παρόχων εξασφάλισης, και ειδικότερα κατά πόσο αυτή μπορεί να δημιουργήσει κίνδυνο προσφυγής ενώπιον δικαστικών αρχών για διαδικαστικούς λόγους, όπως επί παραδείγματι σε περίπτωση που δεν ειδοποιείται δεόντως ή δεν ειδοποιείται καθόλου ορισμένος πάροχος, και να δημιουργήσει πρόσκομμα στην ομαλή εκτέλεση των συναλλαγών αγοραπωλησίας πιστωτικών διευκολύνσεων.

3.4 Το σχέδιο νόμου απαιτεί από την ΚΤΚ την έκδοση οδηγίας σε σχέση με τη διαδικασία έγκρισης ή απόρριψης των αιτήσεων χορήγησης άδειας σε διαχειριστές πιστωτικών διευκολύνσεων[28]. Η ΕΚΤ αντιλαμβάνεται ότι με βάση τη συγκεκριμένη διάταξη η ΚΤΚ δεν θα μπορεί να εξετάσει αιτήσεις ενδιαφερόμενων διαχειριστών πιστωτικών διευκολύνσεων προτού η ίδια εκδώσει οδηγία με την οποία θα ρυθμίζεται η τηρητέα διαδικασία. Όμως, αυτό μπορεί να έχει ως συνέπεια την καθυστέρηση στην πράξη της εφαρμογής του βασικού νόμου όσον αφορά τη χορήγηση άδειας σε διαχειριστές πιστωτικών διευκολύνσεων όσο εκκρεμεί η έκδοση των σχετικών οδηγιών από την

25 Βλ. παράγραφο 1.3 και άρθρο 4 στοιχείο στ) του βασικού νόμου, όπως προστίθεται με το άρθρο 4 του σχεδίου νόμου.

26 Βλ. σχετικά άρθρο 6 και άρθρα 8 έως 14 του σχεδίου νόμου.

27 Βλ. παράγραφο 1.7.

28 Βλ. άρθρο 4Α παράγραφος 4 του βασικού νόμου, όπως προστίθεται με το άρθρο 5 του σχεδίου νόμου.

ΚΤΚ. Προτείνεται λοιπόν να αναθεωρηθεί η διατύπωση της σχετικής διάταξης κατά τρόπο που να επιτρέπει στην ΚΤΚ, αντί να απαιτεί από αυτή, να εκδίδει οδηγίες για τη ρύθμιση της διαδικασίας αδειοδότησης σε εσωτερικό επίπεδο.

3.5 Εξάλλου, η ΕΚΤ λαμβάνει υπόψη την απαλλαγή από τις απαιτήσεις εκ των προτέρων κοινοποίησης όταν πρόκειται για εταιρείες του ίδιου συγκροτήματος εταιρειών. Γίνεται κατανοητό ότι σκοπός της εν λόγω απαλλαγής είναι η ελάφρυνση της υποχρέωσης κοινοποίησης συναλλαγών επί πιστωτικών διευκολύνσεων διενεργούμενων μεταξύ εταιρειών εντός του ίδιου συγκροτήματος εταιρειών[29].

3.6 Τέλος, η ΕΚΤ επιβεβαιώνει ότι κατά την αντίληψή της οι κυπριακές αρχές επέλεξαν να μην προβούν στη ρητή θέσπιση ορίων όσον αφορά τις απαιτήσεις μόχλευσης και ρευστότητας σε σχέση με τις εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, προκειμένου να παρέχουν ευρύτερο φάσμα ευκαιριών σε νέες εταιρείες που εισέρχονται στην αγορά των εν λόγω υπηρεσιών, ενόψει της διευκόλυνσης της αναδιάρθρωσης του ιδιωτικού χρέους[30].

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 16 Αυγούστου 2019.

[υπογραφή]

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Mario DRAGHI

29 Ο όρος «συγκρότημα εταιρειών» ορίζεται στο σχέδιο νόμου διά παραπομπής στον περί Εταιρειών Νόμο (κεφ. 113), ως συγκρότημα εταιρειών αποτελούμενο από τη μητρική και τις (μία ή περισσότερες) θυγατρικές εταιρείες.

30 Βλ. παράγραφο 3.3 της γνώμης CON/2015/45.